

creatus xi Kal. Februar., pontificatu a Benedicto IX A exactus est v Idus Martii, anno 1045.

Benedictus octavus, dictus nonus, Romanus, pulso Sylvestro tertio, iterum sedit mensem 1, dies xxi, ex ante diem vi Idus Martii usque ad Kal. Maii ejus anni, quo die sponte abdicavit.

Benedictus nonus, Tusculanis comitibus annitentibus, suffectus est Joanni patruo defuncto; qui cum in dies, modo hunc, modo illum, Romanos vexaret, tandem facta multorum conspiratione, post longam duodecim annorum tolerantiã, sede sua pulsus est, anno Domini 1045, atque in ejus locum, Joannem Sabinensem episcopum xi Kal. Februarias subdiderunt, eumque Silvestrum tertium appellarunt. Hanc contumeliam Tusculani proceres ferre non potuerunt. Itaque facto impetu cum militibus et collecta hominum agrestium multitudine adjuti, Silvestrum v Idus Martii et patriarchio Lateranensi deturbarunt, ac Benedictum restituerunt. Interea tertius quidam Joannes, archipresbyter Romanus, eandem sedem invadens, majorem deformitatem Ecclesiæ attulit, atque ita tres pontifices Romanam sedem pariter vexabant. Benedictus autem, cum se omnium odio ac contemptu haberi videret, nec satis robur ad tantam procellam sustinendam haberet, honore se ultro abdicavit. Erat Joannes Gratianus, Petri Leonis filius, eximiæ nobilitatis in Urbe vir, cui consecrato Gregorius VI nomen est inditum.

Silvester autem tertius, patria Romanus, Joannes antea vocatus, ex episcopo Sabinensi, in schismate, pulso Benedicto, quorundam Romanorum studio creatus, sedit mensem 1, dies xxix, sine impedimento; hic patriarchium Lateranense tenens a Benedicto pulsus, basilicam et palatium S. Petr. occupavit, atque armis aliquo tempore tenuit, pontificatus nihilominus jura exercens.

Fuisse autem Benedictum IX nepotem Benedicti VIII, Petrus Damianus cardinalis testatur, quem idcirco Benedictum Junioem vocat. Eumdem Theophylactum antea dictum, Hermannus Contractus, insignis historiæ scriptor, refert; Glaber, Cluniacensis monachus, tradit eum nondum puberem pontificatum assecutum; itaque si quid criminis in corrumpendis comitiis fuit, id non ei, sed amicis et consanguineistribuendum censetur.

Benedicti IX pontificatu, Anglorum rex, voti et religionis gratia, Romam venit. Qui voti compos factus, in patriam rediit. Sunt qui scribunt hoc tempore Gerardum Venetum, Ungarorum episcopum, virum optimum et doctissimum, ab hostibus Christianæ fidei martyrium æquissimo animo passum; ad currum enim ligatus, ex altissimo monte præceps dimittitur ac laceratur.

Bruno Herbipolensis theologus, et Hermannus Contractus, historicus et mathematicus, clarent anno 1040.

Romanus IV imp. in Oriente, occisus est circa Kal. Martii, anno 1035.

Imp. Michael IV Paphlago, Aug., imperavit cum uxore Zoe Augusta annos vi, mens. vi.

Chunradus imp. obiit pridie Nonas Junii, anno 1040.

Imp. Henricus III Niger, Augustus VI, ex Germania, occidentis imper., præfuit imperio annos xvii, menses iv, dies xxii.

Michael IV Orient. imp., abdicavit mense Augusto, anno 1040.

Imp. Michael V Calaphates, Augustus, cum uxore Zoe Augusta imperavit menses iv, dies v.

Imp. Flavius Constantinus XI Monomachus, Aug., imperavit cum uxore Zoe et Theodora Augustis, annis xiii ab anno 1042.

NOTITIA DIPLOMATICA.

(Jaffé, *Regesta Romanorum pont.*, 359.)

Scriptæ sunt Benedicti IX bullæ per manum :

1. Sergii scriptarii [al. archiscriverii] et notarii sacri nostri Lateranensis palatii (1, 3, 4, 7, 8).

Data per quorum manus sint non est notatum.

BENEDICTI IX PAPÆ EPISTOLÆ ET DIPLOMATA.

I.

Privilegium Benedicti IX Gumbaldo Burdigalensi

D lectis filiis GUMBALDO abbati, et monachis Sanctæ Crucis Burdigalensis, et suis monachis in monasterio Sanctæ Mariæ Dei genitricis. quod dicitur

poscentium animis avari devotioe impertire. Ex hoc enim lucri potissimum præmium a conditore omnium Deo procul dubio promeremur, dum venerabilia loca oportune ordinata ad meliorem fuerint sine dubio statum perducta. Igitur quia postulasti a nobis ut præfatum monasterium Sanctæ Mariæ apostolicæ sedis auctoritate muniremur, et omnia ejus pertinentia perenni jure inviolabiliter permanenda confirmaremus, et absque omni jugo sub ditione cujuscunque personæ, excepto abbate Sanctæ Crucis, et suis monachis, constabilire nostri privilegii pagina corroboraremus; propterea tuis flexi precibus, per hujus nostræ auctoritatis privilegium decernimus, ut omnes terras cultas et incultas, servos quoque et ancillas, et omne quod dici aut nominari potest, eidem monasterio pertinentia, sive quidquid in futuro a regibus, aut a ducibus, aut a qualibet persona fidelium ibidem donatum aut oblatum fuerit, nostra auctoritate liberum ab omni extranea permaneat persona. Unde volumus ut nullus vicecomes, nullus comes, nullus archiepiscopus, nullus episcopus, neque magna parvave persona in eis quæ res dictæ sunt, potestatem exerbeat, aut vim facere præsumant, vel contra hoc privilegium aliquid adversitatis agere audeant. Et omnes archiepiscopos et episcopos, ceterosque clericorum in præfato monasterio et in omnibus suis pertinentiis ditionem quamlibet habere auctoritate apostolica prohibemus. Absolvimus ut si aliquis excommunicatus, ad matrem Christi, de quacunque regione, a solis ortu usque ad occasum, advenerit, ex parte Dei et nostræ absoluti sint, quandiu in potestate salutæ Dei Genitricis fuerint, ab omni excommunicatione, sive ab archiepiscopo, sive episcopo, excepto abbate Sanctæ Crucis et suis monachis in supradicto loco habitantibus. Quibus damus potestatem ligandi atque solvendi contra omnes malos Christianos, qui aliquid mali in præfatum monasterium et ad habitatores loci illius facere voluerint. Ecclesiam vero Sanctæ Crucis, consilio et præceptione Romanæ Ecclesiæ fundatam, cum suis monachis et cum omnibus suis pertinentiis, liberam ab omni excommunicatione vel vexatione cujuscunque personæ esse præcipimus. Similiter volumus ut nullus episcopus, in cujus parochia situm est idem monasterium, nec domnum vestrumque abbatem, nec aliquem vestrorum clericorum servientium in monasterio Sanctæ Mariæ audeat excommunicare, vel ad synodum provocare, statuens apostolica auctoritate, sub nostri et divini iudicii observatione anathematis interdictum. Statuimus autem ut cum abbas monasterii Sanctæ Crucis obierit, neque a comitibus, neque ab archiepiscopis, neque ab episcopis, neque a nullis principibus, neque a qualibet persona omnino, aliqua cupiditatis causa, in monasterio sanctæ Crucis eliquatur neque consecratus

a nobis nostrisque posteris pontificibus consecratur, si archiepiscopus in ejus episcopio est, noluerit consecrare. Damus quoque licentiam vobis et vestris fratribus in monasterio Sanctæ Mariæ de Solaco habitantibus, a qualicunque volueritis episcopo omnia vasa sanctuarii ordinare, et consecrare vestros clericos, et chrisma accipiendi. Quod si qualiscunque homo, cujuslibet potestatis existens, aliquam præsumptionem contra hoc apostolicæ confirmationis privilegium agere, aut præfatum monasterium, cum omnibus suis pertinentiis, causare putaverit, vel præceptis nostris in omnibus quæ hic scripta sunt inobediens fuerit, auctoritate Dei et nostræ non solum anathema maranatha, id est, perditus in sæcula sæculorum vinculis inodatus, sed insuper a regno Dei alienus existat. Qui vero pia benignitate auctor observaverit, benedictionem et gratiam a Domino consequi mereatur.

Scriptum per manus Sergii archiscrivii sacri nostri palatii, mense Octobris, indictione quinta.

II.

Benedicti IX epistola ad Rolandum præpositum aliosque canonicos S. Florentinæ Ecclesiæ.

(Anno 1036.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, III, 56.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto in Christo ROLANDO, S. Florentinæ Ecclesiæ præposito, aliisque canonicis et confratribus tuis et successoribus in perpetuum.

Si justis servorum Dei petitionibus satisfecerimus, procul dubio apostolica præcepta servamus. Quapropter inclinati precibus tuis, fili charissime, confirmamus atque corroboramus tibi tuisque successoribus canonicis quicquid in pagina concessimus, et confirmationis, quam videtur vobis fecisse episcopus, nobis præsentibus, scriptum esse constat, donec tam in ipsa vestra canonica ita in modo servatur regula quam scilicet canonicam tuendam et defendendam per eandem paginam ipse videtur episcopus, nostræ, nostrorumque successorum apostolicæ auctoritati tuendam et defendendam commisit atque supposuit, utque ea et securi ab omni læsione permanere valeatis desiderio; hac itaque petitione tua inclinati diximus te præpositum, tuosque successores canonicam vitam ducturos, sub nostræ apostolicæ defensionis munimine suscipimus, cum et bona omnia, curtes et terras, quæ vestra et habita est canonica, videlicet et juxta Florentinam urbem pratium Regis, cum mansis et territoriis omnibus, quæ modo in Florentina curte habet et retinet prædicta vestra canonica, curtem S. Andree cum omnibus sibi pertinentibus, curtem de Quinto, curtem de Cintoria totam, sicut ipsi tenere et habere videmini, et illam partem quam Petrus primicerius contra canonica instituta usur-

pro salute animæ suæ in ecclesia S. Joannis contulit, vel in eadem canonica. Terram S. Proculi in prædicta plebe, curtem quæ est infra plebem S. Petri sita Valeam, cum omnibus adjacentiis et pertinentiis suis, necnon et ubicunque in eodem episcopatu aliquid tunc, vel retinere videtur ipsa canonica, et quidquid Gerardus archipresbyter pro beneficio ab ipsa Florentina Ecclesia tenuit, tam in decimationibus quam in mansis, et in prædiis, necnon et quæcunque Stephanus abbas ex beneficio tenuit. Similiter et quæcunque primicerii beneficia fuerunt, atque plebem S. Hippolyti sitam Elsæ, itemque campum, et hortum, qui est juxta ecclesiam S. Reparata. Quæ omnia, sicut jam a Gerardo vestro episcopo vobis concessa sunt et confirmata, ita nos tibi tuisque successoribus confirmamus, et stabilimus in perpetuum, cum omnibus vestris mobilibus rebus seseque moventibus, quas modo habetis, vel vobis ubique pertinent, et inantea, Domino juste et legaliter acquirere potueritis, sive ab ejusdem civitatis episcopo, sive ab aliis hominibus publicis et privatis. Præcipientes igitur jubemus et apostolica auctoritate confirmamus, ut neque episcopus ejusdem civitatis, neque ulla parva, vel magna persona habeat de vestris rebus juste vel legaliter vobis pertinentibus, ut dum canonicè vixeritis, divestire, molestare, inquietare, vel aliquam minorationem vobis inferre. Quod si quis temerarius ausus fuerit, nisi infra quadraginta dierum spatium emendaverit, anathematis vinculo obligetur, et a regno Dei alienatus, usque ad dignam satisfactionem. Qui vero custos nostræ sanctionis exstiterit, benedictionem et gratiam omnipotentis Dei et beati Petri apostolorum principis, et nostram habeat.

† Bene valete, etc.

III.

Benedictus IX Ecclesie Silvæ Candidæ bona episcoporumque jura confirmat.

(Anno 1057.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, I, 400.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, PETRO venerabili episcopo S. Silvæ Candidæ Ecclesie, tuisque successoribus in perpetuum.

Convenit apostolico moderamini pia religione pollutibus benevola compassione succurrere, et poscentium animis alacri devotione impertiri assensum, ex hoc enim lucri potissimum præmium apud conditorem omnium Deum promerebinus; quoniam venerabilia loca opportune ordinata ad meliorem fuerint sine dubio statum producta. Igitur quia postulavit a nobis prudentia tua quatenus concederemus et confirmarem tibi episcopatum supradictum cum omnibus suis pertinentiis, quæ per diversa

A Christi Domini nostri confirmamus tibi tuisque successoribus fundum in integrum, qui vocatur Buxus, in quo basilica SS. Rufinæ et Secundæ constructa esse videtur ad episcopalem sedem, quam etiam tuo studio, muro et fossato vallasti et circumdedisti, atque populo atque sacerdotibus bene sufficienter replevisti. Nos etiam omnes vestræ potestati et successorum tuorum submittimus ut nunquam successorum nostrorum pontificum, vel alias personarum pro glandatico, herbativo, nec alio fodro districtu, vel placito pro aliqua datione, vel aliquo ingenio illos constringere, vel aliquo modo dare audeat, scilicet, ut diximus, in potestate tua et successorum tuorum, remota omnium hominum contradictione, in perpetuum maneat, et qualiter vobis placuerit eandem ecclesiam per vos vestrosque successores, et ædificare, seu fabricare, quam tu fecisti. Itemque concedimus et confirmamus fundamentum in integrum qui vocatur Avion, et montem Jordani cum casis, vineis et terris, silvis, et incultis, una cum servis et ancillis atque colonis ibidem residentibus utriusque sexus, ætatis, vel cum omnibus eorum pertinentiis, posita territorio Silvæ Candidæ, inter affines, a primo latere terra supradicti episcopii, a secundo latere rivus, qui vocatur Galeria, a tertio latere Ulbasol, a quarto latere Criptule, nec non fundum qui vocatur Mons Aureus cum omnibus suis pertinentiis, ab uno latere mons qui vocatur Jordani, ab alio latere Criptule, a tertio latere fundus qui vocatur Palmi, et a quarto latere fundus Lauretæ, et a quinto latere terra monasterii S. Martini, seu fundus qui vocatur mons Grunduli cum omnibus ad eum pertinentibus, et inter affines, ab uno latere fundus Montis Aurei, et ab alio latere fundus Criptule, et Ulbarolo, a tertio latere fundus Palmi, atque fundus qui dicitur Oripo, cum omnibus suis pertinentiis, inter affines, ab uno latere terra monasterii S. Martini, ab alio latere fundus insula sancta, a tertio latere curtis S. Petri, et fundus montis Grunduli, et a quarto latere terra de curte S. Petri. Item fundus, qui vocatur Scriptule, et palmi cum omnibus eorum pertinentiis, a primo latere fundus Fulisan, a secundo latere fundus Laurete, a tertio latere terra S. Martini, et a quarto latere fundus Sevonom omnino, fundus Isidori cum omnibus pertinentiis suis, ab uno latere terra S. Martini, ab alio latere Castrangotol, a tertio latere Mensa sancta, denique et ipsum fundum Mensam sanctam cum omnibus ad eam pertinentibus, ab uno latere casale, quod vocatur bucce, a secundo latere mons, qui vocatur Dompnico, a tertio latere Musana, et a quarto latere S. Laurentius de Panti, pari modo fundum S. Basilidis cum omnibus ad eum pertinen-

latere Musanell., et a quarto latere Canullan., et a quinto latere terra Aureliana, et silva S. Stephani cum via Salinaria, simulque fundum Lauretum cum omnibus pertinentibus suis, ab uno latere terra S. Petri, ab alio latere terra S. Martini, a tertio latere mons Iliodori, a quarto latere fundus Oripo, seu casale Pauli, et fundus Serianus cum omnibus eorum pertinentiis, ab uno latere terra S. Martini, a secundo latere Silva Candida, a tertio Mensa sancta, et a quarto latere silva S. Petri, nec non casale quod dicitur Castagneto, ab uno latere SS. Quatuor fratres, a secundo fundus Orbanula, a tertio Musana, et a quarto latere Massanellus, atque silvam quæ appellatur Mag. cum omnibus sibi pertinentibus, ab uno latere rivus de Galera, ab alio latere mons qui appellatur stupha ancilla Dei. Omnes namque fundos nominatos, et casalia cum terris, campis, pratis, pascuis, silvis cultis et incultis, positis territorio Silvæ Candidæ milliari ab urbe Roma plus minus duodecim, etiam aquinolum molentem in rivo, qui vocatur Galeria cum omnibus sibi pertinentibus, et terra Semitarisia, quæ appellatur Pastinum longum, ab uno latere Gualdsi dinco, ab alio latere terra S. Petri, quæ appellatur Campo Mastali, a tertio latere fundus montis Arcionis, et a quarto latere mons Paurum constitutus juxta idem episcopium, sive alium aquinolum in ipso rivo cum omnibus sibi pertinentibus juris ejusdem episcopii.

Super his autem, secuti antecessores nostros, concedimus et confirmamus vobis massam iterum quæ appellatur Cesana, cum fundis, et colonis suis, qui dicuntur Furculo, Tandilian., Martinian. Item colonias de solario, et de cortina, et de gradolfo, coloniam de valle, et de fontana, et de sancto, coloniam de castagna cupa, et de Calbello, coloniam de Besano, sive quibus aliis vocabulis nuncupatur, cum omnibus casis, vineis, casalibus, seu appendiciis suis, etiam hæc omnia simul cum finibus, terminis limitibusque suis, terris, campis, pratis, pascuis, silvis, arboribus pomiferis fructiferis et infructiferis diversi generis, puteis, fontibus, rivis, aquis perennibus, ædificiis parietinis cryptis arenariis cum adjacentibus suis, cum ecclesia S. Andree apostoli infra ipsam massam ædificatam, una cum colonis, massariis et angarialibus masculis et feminis, filiis et filiabus, ac nepotibus eorum ibidem residentibus, aut exinde pertinentibus, ubicunque inventi fuerint cum omni censu atque functionibus, et dationibus, angariis, vel quidquid de eadem massa, quæ appellatur Cesana in integrum nostræ S. Romanæ Ecclesiæ, secundum solitam consuetudinem persolvi debet, et cum omnibus ad prædictam massam Cesanam generaliter, et in integrum pertinentibus, sicut in territorio Nepesino milliari ab urbe

latere, silva et terra, quæ facti de Joanne Grammatico, a tertio latere pastoritia dompnea, et a quarto latere Massa Claudiana. Confirmamus etiam vobis casalia, et colonias atque castellum in integrum, qui appellatur Dalmachia, cum fundis et casalibus, videlicet Attici, Dalmachia balneo, stabbla, Massa Juliana, vel quibuscunque aliis vocabulis nuncupantur, una cum familiis masculis, et feminis, s u colonis per singula loca pertinentibus cum casis, vineis, terris, silvis, pratis aquarumque decursibus, vel cum omnibus ad prædicta casalia, et colonia atque castellum pertinentibus, posita in territorio Nepesino, milliario ab urbe Romæ plus minus 20; inter affines ab uno latere viam quæ ducit inter militiam de Curte de Capracorio, et terram de pastoritia S. Petri, ab alio latere terram de monte Arsita et Focazan, qui appellatur Columnella, a tertio latere terra de Curte Capracorio, qui appellatur Matera, et a quarto latere terra S. Laurentii, quæ appellatur Silicara, et rivum qui ducit per buximum, et Madulanum; præterea concedimus et confirmamus vobis, et per vos in eodem vestro episcopio in perpetuum, videlicet terras et vineas in integrum, quarum vocabula sunt, Campomastali, sive silva de Campo monti, et Lacusello, et cum omnibus finibus, terminis limitibusque suis, vineis, campis, pratis, silvis, pascuis, ædificiis, parietinis, attingiis adjunctis adjacentibusque suis, vel cum omnibus ad eos pertinentibus generaliter, et in integrum, posita omnia territorio Silvæ Candidæ, inter affines, ab uno latere, terra prædicti episcopii, ab alio latere terra Gratiani, quæ appellatur mons Arioni, seu Majoratu, usque in rivum de Campo Monti, a tertio latere incipit ab ipso rivo, usque in vallem de Arenula, et Buxetum atque inde per Novelletum, usque in viam antiquam, in qua jacet pilum marmoreum, et usque in Cesa de Calariculo, et a quarto latere Cava de Castagneto, usque in rivum qui vocatur Galera, et usque in silvam tui episcopii. Concedimus etiam et confirmamus tibi tuisque successoribus omnem illam terram, et silvam, quam olim Calolidu invaserat, et antecessori tuo Guidoni episcopo per scriptum refutaverat, quarum vocabula sunt hæc: vallis de Joanne Ecco, et Mons Vespuleti, vallis de Giusule, et mons qui vocatur Puzali, affines ejus ab uno latere Galeria, a secundo latere vadus, qui vocatur de perenna, et inde per viam, et per limitem, usque in tres puteos, qui sunt in cilio montis, qui vocatur Puzal, et per ipsum ciliu montis, et per limitem usque in viam publicam Silicinam antique, et amarum, qui est juxta eundem silicem, et inde per limitem et per viam, et lucernaria, quæ sunt in eodem limite, et per ipsum limitem usque in finibus ubi finitur

sanctarum, quæ est juris dicti episcopii, et a quarto latere mons, et silva, quæ vocatur Ballaria, quam tenet ipse tuus episcopatus, posita juxta buccege, et juxta casale quod vocatur de Rusina.

Item concedimus et confirmamus vobis fundum in integrum, qui vocatur Maurorum, cum omnibus finibus limitibusque suis positus in territorio Silvæ Candidæ, via Cornelia, milliario ab urbe plus minus 12, et inter affines ab uno latere via quæ ducit ad Mensam sanctam, ab alio latere mons qui vocatur de Ovea, et Caput poncinum, a tertio latere via quæ pergit ad salinum, et a quarto latere juxta ipsam viam Castagnetulum, et mons armatus, atque Ficarola omnia de supradicto episcopo. Item fundus qui vocatur campus Trojani, et fundus qui vocatur bursicella, et fundus gradilia, et fundus qui vocatur mons de sorbo, omnia integre cum suis finibus et pertinentibus positus via Aurelia, milliario ab urbe Roma plus minus duodecimo. Item sex in integrum uncias fundi, qui vocatur Atticiano, et montem, qui vocatur de Dominico, cum omnibus eorum pertinentiis, posito via Aurelia milliario ab urbe Roma plus minus tertio decimo; inter affines ab uno latere, Massa Margarita, et Casandria juris SS. Basilidis, Tripodis et Magdalenæ, quæ est prædicti vestri episcopii, a secundo fundus, et fundus Agellus, qui sunt de eodem vestro episcopatu, a tertio latere fundus verecundi, qui est juris monasterii sancti Martini ad sanctum Petrum, et a quarto latere alias sex uncias de prædicto fundo Atticiano. Itemque fundos octo, Lapmian. Pathin. Margarit. sui eorum Græcorum, Casanell. Casapupulis, Savi-nuli, qui et Sambuculus vocatur, sibi invicem cõ-hærentes, posita eadem via Aurelia milliario ab urbe Roma plus minus 12; territorio S. Basilidis, inter affines ab uno latere fundus Attichian., ab alio latere fundus Casandri, a tertio latere fundus, qui appellatur Patriciorum, vel si qui alii affines sunt nec non fundus in integrum qui vocatur Judæo-rum, cum finibus et limitibus suis, vel cum omnibus sibi pertinentibus, positus prædicto territorio Silvæ Candidæ. Præterea concedimus, et confirmamus vobis casale unum in integrum, quod vocatur Urbanum, sive quibus aliis vocabulis nuncupent, in quo sunt terræ, campi, prata, pascua, vel cum om-nibus sibi pertinentibus, positum territorio Subtri-nensi, affines ejus, sicuti sunt vel fuerunt ab origine. Itemque confirmamus vobis et Ecclesiæ cui præsi-detis in ipsam viam Appiam territorio Velletrano constitutam Massam, videlicet Urbanam cum Capuano et Cesariano cum fundis ad eandem Massam pertinentibus, cum omni jure instructo instrumenta-que finibus terminisque suis, in qua est ecclesia S. Felicis, sicut in scriptis vestris habetur, et sicut etiam in tabulis lapideis, quæ ante fores basilicæ

pertinentibus, posita in loco qui vocatur Diburo. Inter affines ab uno latere terra, in qua fuit domus de Marcezia conjuge Stephani Senescalci, ab alio latere terra in qua fuit domus de Butio, de Si-meone a tertio latere via publica, et a quarto la-tere avus major, et via qua ducit ad monasterium S. Cyriaci.

Super his autem non novum facientes, scilicet quõ antecessores nostros sacrosanctis Albanensi, Ostiensi et Portuensi, et aliis ecclesiis fecisse cognoscimus, a præsentis 6 indictione, per hujus nostræ aposto-licæ præceptionis paginam statuimus et statuendo per auctoritatem apostolorum principis confirma-mus, ut presbyteri, diaconi, monachi, mansionarii, clerici cujuscunque ordinis sint, vel dignitatis, sanc-timoniales, seu diaconissæ omnes, immunes sint a laicali servitio, judicio et publica datione in Galeria intra castellum, vel de foris habitantes, ita ut si im-perator, aut marchio, sive missi eorum, aut suc-cessores nostri illuc venerint, nullo modo in jam dictis personis per publicos ministeriales expensa colligatur, neque aliquo modo eis injuria irrogetur. Sed pro amore altissimi Dei, a cujus sorte clerici nuncupantur, competenter honorent, liceat illis tan-tum modo vobis, vestrisque successoribus episcopis et vicedominis, seu ministris nostris, in cun-ctis reddere rationem, et vestrum expectare judi-cium, ut Deus honoretur, et vos successoresque vestri, vestrorum sacrorum ordinum servitio, et obedientia non defraudemini, maneatque sub judi-cio, et districtu vestro secundum tenorem hujus nostri apostolici præcepti, omnium hominum con-tradictione remota, ita ut nullus comes, vicecomes, castaldus, cubicularius, nullaque persona audeat eos ad servitium, vel ad angariam ducere, vel ad di-strictum, sive ad placitum protrahere, sive mansio-nes eorum hospitari, vel invadere, vel defraudare præsumat, sed tantummodo ex jussione vestra, et prompta voluntate illorum negotia, ut dignum est, moderentur, disponantur, judicentur, et finiantur; nec non si quis Christianorum ibidem obierit absque hærede et testamento, legibus succedere sibi eccle-sia, cui, Deo auctore, præsidetis, et vos, et vestros successores apostolica auctoritate jubemus. Tertia autem reddi vobis vestrisque successoribus a cun-ctis ecclesiis, vel sacerdotibus et clericis Galleriæ abs-que omni diminutione censemus. Simili modo con-cedimus et confirmamus vobis terrena, domus ubi officiales commanebant, cum omnibus suis perti-nentiis, posita in Galeria secus ecclesiam B. Nicolai confessoris Christi, quem tu ipse consecrasti ante hortum castelli, quod denique domus plus conveniens esse videtur prædictæ ecclesiæ S. Nicolai, vo-bis et clericis vestris, quanquam in ea laicæ et sæculares personæ maneat ad patrandam libri-

que concedimus et confirmamus vobis vestrisque successoribus in perpetuum ecclesiam SS. martyrum Rufinæ et Secundæ positam juxta palatium nostrum, et locum qui vocatur Cellarium sive Lardirium in integrum cum diversis cryptis, parietibus vel ædificiis eorum, nec non vineis, hortis, cum arboribus olivarum et cæteras arbores pomorum, sive diversis ceptris et parietinas ac terras, quemadmodum determinari videntur, incipientes juxta nostrum palatium, quod Scuta dicitur, et inde post vestarium recte ad supradictam vestram basilicam Ulpiam, et inde juxta parietem scriniarii nostri per terram, ubi columnæ jacere videntur recte in via, et per ipsam viam descendentem ad limitem qui est in terram vestram, et terram presbyterorum monasterii S. Pancratii, et ipso limite revolvente per ellium supradictum, et parietis juxta terram prædictorum presbyterorum, ubi olivæ stare videntur recte in parva turricella muri hujus almæ Romæ, una cum ipsa turricella et muro, seu turræ Sarra-cenæ cum cryptis, et parietinis sub se, et juxta se, vel alias turres, quæ extensa sunt ab una parte juxta terram vestram, et pantanum cum eodem ipso integro pantano, saliente ad viam publicam, quæ ducit ad ecclesiam S. Joannis Baptistæ, sive ad palatium nostrum, et inde revertente juxta terram quæ fuit Elperini et Azonis germanorum fratrum et vineam ecclesiæ S. Nicolai, sive terram heredum de Maio Capuano, sive horticellum, qui fuit quondam Angeli, sive domum terrineam, quæ est juxta aliam viam publicam, ducens ad nostrum memoratum Lateranense palatium. Itemque confirmamus vobis ecclesiam S. Martinæ cum omni sua integritate et pertinentia, positam Romæ prope montem qui dicitur Augustus; nec non ecclesiam SS. Adalberti et Paulini cum ecclesia S. Benedicti et omni sua integritate et pertinentia, et sicut ad manus vestras hodie tenetis positam infra hanc civitatem Romam in insula Lycaonia, ut sit vobis vestrisque successoribus cum volueritis episcopale domicilium, et congruum receptaculum oportunitumque habitaculum quemadmodum habere videtur Portuensis ecclesia S. Joannis inter duos pontes, presbyteros atque clericos, qui pro tempore in eadem ecclesia SS. Adalberti, et Paulini, et Benedicti fuerint; ita subjectas vobis esse volumus ut proprias filias ecclesiæ vestræ, et ab omni jure illo subtrahimus tuæ paternitati, tantum eas committentes ut solummodo vestrum judicium exspectent, vestro dominio famulentur, et per omnia vestris rationabilibus obsecundent mandatis, ut quoquo modo vobis placet ordinare, secundum Deum regere, et informare, et emen-

dem S. Gregorii in Galeria cum titulis suis, titulum S. Gregorii in ipso loco, titulum S. Anastasii in Musano, et plebem S. Angeli in Duscitulo cum terris suis, simulque plebem S. Joannis in Nono cum terris et titulis suis; titulum S. Marciani in ipso burgo cum terris suis, titulum S. Andrææ cum titulis suis, nec non titulum S. Mariæ, titulum S. Nicolai, qui est in castello de monte Destini; titulum S. Mariæ cum terris suis; præterea plebem S. Pancratii, cum terris et titulis suis; titulum S. Mariæ in insula cum terris suis; plebem S. Luciæ in insula cum terris suis, similiter plebem S. Joannis in insula cum titulo et territorio suo; titulum S. Gregorii in ipso loco, simulque plebem S. Pauli in Formello cum terris, vineis, hortis, olivetis atque titulis suis; titulum S. Sylvestri in columna cum terris et vineis suis; titulum S. Angeli in Olibano cum terris et hortis suis; titulum S. Marciani cum terris suis; titulum S. Genesii in Dalmachia cum terris suis; titulum S. Laurentii in Formello cum titulis et hortis suis; titulum S. Mariæ cum territorio suo; titulum Salvatoris cum terris suis; titulum S. Joannis in ipso loco cum territorio suo, titulum S. Petri cum terra sua; titulum S. Angeli in Laureto; titulum S. Valentini in Cryptule; item plebem S. Cornælii in Capricornio. Per hujus privilegii vestri et decreti paginam, in perpetuum confirmamus prædicto vestro episcopio cum terris, vineis, et olivetis, et titulis, titulum S. Pancratii cum terris suis; titulum S. Mariæ cum terris et prato suo; titulum S. Valentini cum terris, et oliveto suo atque prato; tit. S. Donati cum terris suis, titulum S. Mariæ cum terris suis, titulum S. Laurentii cum terris suis, titulum S. Anastasii cum terris et vineis suis; plebem S. Titi non longe a Civitella, cum vineis, terris, et titulis suis; plebem S. Pauli in Formella cum vineis, terris et titulis suis; titulum S. Sylvestri, et S. Angeli cum terris et vineis, et plebem S. Donati in Collina cum terris, vineis, et olivetis, et titulis suis; titulum S. Mariæ cum terris et vineis; titulum S. Christianæ, cum terris, vineis et silvis suis; titulum S. Gregorii cum terris et vineis; titulum S. Martini cum terris et vineis; titulum S. Cassiani cum terris, et vineis, et familiis tribus; titulum S. Anastasii cum terris et vineis, et titulum S. Justinæ cum terris et vineis; titulum S. Angeli cum terris suis; titulum S. Gregorii cum terris suis et vineis, simulque plebem S. Marcelli in quarto decimo cum terris, et vineis, et oliveto atque titulis, vel cum omnibus suis pertinentiis; titulum S. Angeli cum terris et vineis; denique plebem S. Petri in Beczano cum terris, et vineis, et oliveto suo majore atque silvis; et titulum S. Joannis, et S. Stephani atque S. Mariæ in Pentertua; titulum S.

plebem S. Mariæ in Olibula cum terris, et vineis, et titulo suo, et S. Angeli cum terris, et vineis; pariterque concedimus et confirmamus vobis vestrisque successoribus in perpetuo, sicuti a sanctissimo Sergio papa, sive a cæteris prædecessoribus nostris pontificibus concessa et confirmata fuerunt; videlicet monasteria quinque, S. Stephani majoris, et minoris, Sanctorumque Joannis et Pauli, et B. Martini, atque Theclæ constitutæ juxta magnam ecclesiam S. Petri, aut in cæteris ecclesiis, quæ sunt constitutæ in tota civitate Leonina, etsi necessarium fuerit consecrare, nullus alius episcopus ad tale ministerium vel consecrationem accedere præsumat, nisi vos vestrique successores episcopi S. Sylvæ Candi-dæ ecclesiæ, in perpetuum.

Concedimus autem et confirmamus vobis vestrisque successoribus in perpetuum S. diem Sab-bati ad baptismi sacramentum celebrandum, et to-tum officium faciendum in ecclesia B. Petri aposto-li, et supra magnum altare, in quo toto venerabili altari, seu in confessione, quicquid auri vel argenti, pallii, vel ceræ, sive aliarum rerum, positum vel oblatum vel jactatum fuerit, vel vobis oblatum, ab hora videlicet diei tertia, qua ingredi ecclesiam ad ordinandum et peragendum dictum officium vos vo-lumus, et usquequo sanctæ Dominicæ diei missam expleveritis, per vestros custodes in vestram vestro-rumque successorum, remota omni contradictione, veniat potestatem. Et quia ad tempus prædecessoris nostri Domini Joannis in præfata ecclesia S. Petri, a qua pene omnes Ecclesiæ doctrinam acceperunt, sicut a magistra et domina, dies dominica Palma-rum, et dies Cœnæ Domini, et parasceve irreveren-ter celebrantur, ut nec processio cum palmis in ipsa die Dominica ibi fieret, nec in die Cœnæ Domini *Gloria in excelsis Deo* diceretur, et in Parasceve non tam reverenter, ut decebat, officium ibi fiebat; con-doluimus, et meliorare hoc cupientes per vos ves-trosque successores statuimus, sicut statutum et concessum et confirmatum vobis est ab eodem præ-decessore nostro, ut omni anno die Dominica Palma-rum cum processione ab ecclesia S. Mariæ in Ther-mis exeatis, et venientes ad magnum altare S. Petri missam celebretis. Similiter et omni anno die Cœnæ Domini per vos vestrosque successores mis-sam supra altare S. Petri celebrare, *Gloria in excel-sis Deo* dicere, S. chrisma conficere, et quæ ad epi-scopum pertinent agere volumus. Seu omni anno die Parasceve supra ipsum altare majus S. Petri totum officium reverenter, ut vos decet vestrosque successores, faciatis, in quibus tribus missis, prima in missa Palmarum, seu in missa Cœnæ Domini, et in officio Parasceve, quicquid auri vel argenti, pal-lii, seu ceræ, vel aliarum rerum supra jam dicto altari S. Petri, sive in confessione positum aut jac-tatum fuerit, vel vobis oblatum ab hora qua ipsæ missæ et officia inchoata fuerint et expleta, per vestros custodes in vestram vestrorumque successorum

potestatem. In quibus quinque diebus, si vobis vestrisque successoribus utile visum fuerit aliquem diaconorum nostrorum ministrare ob honorem S. Petri et vestram reverentiam, volumus petere. Po-terestatem autem ejusdem ecclesiæ S. Petri et supra-dictorum suorum monasteriorum et mansionario-rum omnium mansionum S. Petri, seu totius civi-tatis Leoninæ vobis vestrisque successoribus con-cedimus et confirmamus, inthronizare et incathe-drare pontificem Romanum in apostolica sede, vo-bis, qui quotidiani estis in servitio S. Petri, com-mittimus, nec non ad benedicendum cum aliis vos specialiter convocamus; similique modo ad ungen-dum et consecrandum imperatorem, primum ves-tram vestrorumque successorum episcoporum fra-ternitatem convocamus, ut quibus regimen totius ecclesiæ S. Petri et civitatis Leoninæ commissum est, ab his primum sit benedictus, nec non cuncta sacra officia, seu ministeria quæ nos et successores nostri facere debemus, si ægritudine vel aliqua cura impediti facere non possumus, tam in supradicta venerabili ecclesia S. Petri, et monasteriis suis, quam per totam civitatem Leoninam, per vos ves-trosque successores fieri apostolica auctoritate de-crevimus. Consecrationem vero altarium S. Petri et suorum monasteriorum, nec non consecrationem ecclesiarum, altarium, sacerdotum, clericorum, seu diaconistarum totius civitatis Leoninæ, vobis vestris-que successoribus in perpetuum, sicut prælibatum est, concedimus et confirmamus. Quæque autem usualiter vobis a ministerialibus altaris majoris competunt, hoc scripto vobis vestrisque successo-ribus confirmamus. Idem in Sabbato sancto pro cœna solidos duodecim denarios quales per tem-pora cucurrerint percipiendos, et quinque in uno-quoque Sabbato Quatuor Temporum, et duos cum candela olei, et cereis per unam quamque festiva-tem, in quibus ibidem pernoctare debetis. Idem in festivitate S. Petri, et in octavis in Dominica gau-dete, in festis S. Andreae, in Epiphania, in Ascen-sione, in Pentecoste, in festis S. Rufinæ triginta libras ceræ; et duo congiaria de oleo, et duas libras de olibano; candelas vero pendentes cum clamastariis, et cicindellas ad sufficientiam, sicuti semper fuit. In secunda feria Paschæ quoniam secundum antiquum morem ad Staffilem, ubi de equo descen-dimus, nos nostrosque successores recipitis, chiro-theas, quibus etiam ad missam uti soliti sumus ad memoriam servitii nostri, qui semper pure S. R. Ecclesiæ fecistis nobisque et antecessoribus nostri is-
ro im te, sed omnes tuos successores episco-
po liothecarius sedis nostræ esse perpetuo
ap auctoritate censemus, et merito, qui in
ap Ecclesia desudatis, in apostolicis scri-
pti testes semper existatis. Prædicta vero
on superius dicta sunt a prædicta vi iaji-
cti cum sex partibus florum salinarum
dia nava iuriam sibi coherentibus.

vobis vestrisque successoribus episcopis, vestraeque etiam ecclesiae SS. Rufinae et Secundae in perocuum donamus, largimur, concedimus et confirmamus, atque stabilimus in usu et utili ipsius venerabilis episcopii, et omnium episcoporum suorum, qui per tempora tenuerint praedictam Ecclesiam, statuente quippe apostolica censura, sub divini iudicii obstestatione et anathematis interdicto, ut nulli unquam nostrorum successorum pontificum, vel qui publica functi fuerint actione, vel alia qualibet magna parvaque persona de omnibus quae superius continentur contra hoc nostrum pontificale privilegium agere, vel alienare, aut auferre, vel diminueri audeat vel praesumat, sed potius firma et stabilia perpetuis temporibus, sicuti a nobis constituta et confirmata sunt decernimus permanenda; si quis autem, quod non optamus, temerario ausu contra hoc nostrum apostolicum privilegium in aliquo contraire, et transgressor esse praesumpserit, vel frangere ausus fuerit, et in omnibus obediens, et observator esse noluerit, sciat se auctoritate Dei omnipotentis Domini nostri, et apostolorum principis Petri, cui licet immerite, Dei tamen dignatione, gerimus vicem, anathematis vinculo innodatum, et a regno Dei alienum, atque cum Juda traditore Domini nostri Jesu Christi, et omnibus impiis socius sit in inferno. Qui vero pio intuitu custos et observator hujus nostri apostolici privilegii exstiterit, meritis atque precibus B. Petri apostolorum principis, et SS. martyrum Rufinae et Secundae in aethereis arcibus praemia et benedictionis gratiam atque misericordiam a justo iudice Domino Deo nostro, vitamque aeternam percipere et invenire mereatur in saecula saeculorum. Amen.

Scriptum per manus Sergii scriniarii et notarii sacri nostri palatii, mense Novembris, indictione suprascripta vi. Bene valete.

Benedictus S. Fallaritanæ et Castellanae episcopus. Ego Gregorius S. R. Ecclesiae designatus in regimine S. Tudertinae ecclesiae. Ego Leo diaconus S. R. ecclesiae. Benedictus oblationarius. Benedictus cardinalis tituli Equitii. Bonizo presbyter, et vicedominus S. Rufinae, et designatus gratia Dei episcopus Tuscanen. Ego Crescentius subdiaconus de Joanne de Romano. Decernimus ergo, etc. Si quæ igitur, etc. Cunctis autem, etc. Amen.

IV.

Benedictus IX bona juraque monasterii Casinensis confirmat, et cujus abbatis consecrationem, inquit, nuper ex dono piissimorum Henrici et Conradi imperatorum Romanorum suscepimus. (Clausulam editis bullae hujus exemplis appositam a verbo scriptum usque ad ricesima nona ad Bene-

rissimo nobis in Domino Jesu Christo filio RicHERNO venerabili et religioso abbati, a nobis consecrato et ordinato sacratissimi monasterii beati Benedicti confessoris Christi, siti in monte qui vocatur castrum Casini, suaeque almae congregationi perpetuam in Domino salutem.

Si petita apostolica suffragia universis ecclesiis, cogente ministerio quo videmur praediti, impertiri debemus, quae specialiter ad nostrum solummodo apostolatatum respiciunt, tanto citius pleniusque, quanto opportune his indigere cognoscimus, adijsci debent, ut nulla indemnitas venerabilibus locis provenire possit, sub tuitione apostolicae receptis, quae nostro brachio repugnante, non submoveatur. Harum deniquestrarum sollicitudinum recompensatorem Deum credere, quem in eisdem locis quiete laudari optamus. Nam tanto inibi degentium laudes et preces erunt acceptabiles, quanto mentes eorum ab omni perturbatione, nobis suffragantibus, fuerint alienae. Igitur quia postulastis a nobis quatenus monasterium Sancti Benedicti in monte Casino situm, cujus abbatis consecrationem nuper ex dono piissimorum Henrici et Conradi, imperatorum Romanorum, suscepimus, et per nos et successores nostros in perpetuum, more antecessorum nostrorum, privilegio muniremus, et sub interdictione anathematis loca sua defenderemus et confirmarem; inclinati precibus tuis praedictum monasterium tibi a nobis consecrato, successoribusque tuis, a nobis et a nostris successoribus in perpetuum nulla pravitate Simoniaca interveniente consecrandis, concedimus et confirmamus, cum omnibus ecclesiis, cellis, castellis, etc. Post vero obitum tuum nemo inibi constituat abbatem, nisi quem conventus et voluntas communis fratrum ex ipsa congregatione elegerit; et electus ad nos vel successores nostros consecrandus gratis, et sine pretio veniat; quod si aliunde venerit, vel ab alio aliquo archiepiscopo vel episcopo consecrandus maluerit, tunc consecrator et consecratus anathema sint. *Et infra.* Insuper apostolica censura, seu divini iudicii obstestatione praecipimus ut nullus episcopus praesumat in jam dicto monasterio, vel in ecclesiis sibi subjactis sacerdotem excommunicare, vel ad synodum provocare, etc. Si quis autem, quod non optamus, nefario ausu praesumpserit haec quae a nobis ad laudem Dei, pro stabilitate jam dicti monasterii statuta sunt, refragari, aut in quocunque transgredi, sciat se, nisi resipuerit, anathematis vinculo innodatum et a regno Dei alienum; et cum diabolo et ejus atrocissimis pompis, atque Juda traditore Domini nostri Jesu Christi in

per manum Stephani protoscriniarii sanctæ sedis A apostolicæ, mense Junio, indictione vi.

Bene valete.

Datum Kalend. Julii per manus Bosonis episcopi sanctæ Tiburtinæ Ecclesiæ, et bibliothecarii sanctæ sedis apostolicæ, anno ab incarnatione Domini 1038, pontificatus vero domni Benedicti octavi papæ sedentis anno vi, imperii vero domni Conradi imperatoris Romanorum xii, indictione vi, mense Junii die xxix.

V.

Benedictus IX Popponi, archiepiscopo Trevirensi, adiutorem mittit; Simeonem in sanctos relatum nuntiat.

(Anno 1041.)

[Honthelm, *Hist. Trevir. diplom.*, tom. I, pag. 376.] B

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, POPPONI non tam suis meritis, quam divino charismate Trevirorum archiepiscopo, salutem et apostolicam benedictionem.

Sumptis reverentiæ vestræ litteris, et lectis atque relectis, in imo corde earum vim reposuimus, ut vobis petentibus desiderata concederemus, nam illius regulam magistri nos oportet, in quantum possumus, imitari, qui se bene petentibus non est obstinatus; se in veritate quærentibus non est proloquutus; nec ad fores suas perseveranter pulsantibus ad aperendum retardatur. At nos, licet tardius quam cupivimus, ad sonum tamen paginæ vestræ, pro affectu respondemus, neque enim facimus quod volumus cum volumus, sed cum divinitus, ut faciamus, accipimus, quæque suis temporibus superna dispositio coaptavit. Quod igitur meministis sedem apostolicam, cui ex divina dignatione præsidemus, totius ecclesiasticæ pastoralitatis esse refugium, ut votis vestris ad eam confugentibus annueremus meritis amplexibus, hæc ipsa verba donavimus, quippe cum sit origo et fundamentum ecclesiarum, Domino confessionem Petri taliter compensante: *Tu es Petrus et super hanc petram edificabo Ecclesiam meam.* Dignum plane videtur ut omnis Christiana fidelitas ad eam concursum habeat, et ipse omnibus manum solatii porrigat. Vobis vero in congressu positis ad iniquitates pravorum hominum debellandas, ac speciali gladio puniendas, quem in rebus divinitus vobis commissæ vicis coadjutorem præselem a nobis poposcitis, eum dirigimus.

(1) *Quem quidem et honestas morum, sicut nomen indicat, etc.* Quod fuerit viri hujus, ad suffragandum Trevirensi archiepiscopo a summo pontifice missi, nomen, quæque conditio, videri potest ex eodem testi-

(1) *Quem quidem et honestas morum, sicut nomen indicat, et sagax animi pulchritudo decorat, quem huic negotio aptissimum censuimus, quem Dei fidelem et prudentem servum cognovimus, cui et astutia serpentis et columbæ simplicitas; de cujus quodammodo labiis fluunt mella, pro captu audientium celestis ambrosiæ plena; quem a corpore nostro velut dexterum separavimus brachium, imprecantes ei salutem et gaudium. Dirigimus ergo illum ut solatietur vobis in necessitatibus vestris, (2) tam scilicet in opere consecrationis, quam etiam in unctione confirmationis, et si quid in necessitatibus aliis, Deo favente, valebit, pro libitu vestræ sanctæ fraternitatis; ut illum tractare, uti decet, non detrectetis vel dissimuletis, nulla, credimus, admonitione indigetis, cum vestra benignitas inde sit profusior, unde etiam sanctior. De cætero ad virum illum Simeonem veniendum, quem innumeris coruscantem miraculis, divinis perfulgentem virtutibus ostenditis; ex quo liquet eum in fragili corpore thesaurum bajulasse spirituales gratiæ, ut non solum sibi prouiderent ad salutem, sed aliis quoque atque aliis ad multiplicem sanitatem. Quia igitur ad æternam illam summæ felicitatis perpetuitatem ac cæleste consortium pervenisse creditur, sicut opere signorum frequentius panditur, nostræ apostolicæ auctoritatis sententia, iudicium divini arbitri secuta, et complerium fratrum nostrorum assensu suffulta, decernit eundem virum Dei Simeonem post hanc semper et usque sanctum debere nominari, ejusque natalem, sicut et aliorum sanctorum reverentissime singulis annis celebrari. Non enim, qui se ipsum commendat, ille probatus est, sed quem Dominus commendat, dicit Apostolus. Glorietur, laudetur, vigeat, placeat, celebretur, ametur et colatur, nomenque illius Martyrologio inseratur; ipse intercedat pro peccatis et negligentibus nostris et commissorum nobis apud clementissimam divini numinis majestatem, ut mirabilia, quæ visibiliter exhibet circa infirmorum corpora, in animabus nostris occulta virtute dignanter exhibeat. Valete.*

VI.

Bulla canonizationis S. Simeonis reclusi Trevirensis.

(Anno 1041.)

[Honthelm *ubi supra*, p. 277.] D

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, omnibus archiepiscopis, episcopis, sacerdotibus et

ganeos titulares, eosque ordinarios paulatim assumpserunt; concilio Lateranensi, gravibus de causis, nuper indulgente, ut ubi publica negotia, valde incursionses hostiles, litterarum ac doctrinæ adiuventorem in partem cu-

universo clero cunctisque populis tam regni Teutonici, quam etiam quarumcunque nationum vel linguarum, salutem charissimam cum benedictione apostolica.

Divinæ majestatis inenarrabilis auctoritas semper inenarrabilia faciens, sicut in sanctis suis mirabilis prædicatur, ita et operibus declaratur, dans eis virtutem et fortitudinem curare omnem languorem et omnem infirmitatem. Quod donativum ipse Deus, spiritualium donorum distributor et auctor militibus suis, quorum non est numerus, in hoc etiam mortali corpore, dum in sæculo degerent, propterea concessit, ut et iidem ipsi super spe futuræ retributionis habentes sancti Spiritus fidele pignus, fiducialius et fortius inniterentur, et gentes, divina mysteria intuentes, omni superstitione postposita, ad viam Christianæ veritatis ex intimo cordis converterentur; alios vero, quorum similiter incomprehensibilis est multitudo, post vincula tantum carnis, his operibus virtutum donavit atque magnificavit, ut, corporeis exuviis in sepulcro positis, et membris in cineres ac favillas resolutis, sentientibus atque videntibus mirabilia fides inculcaretur et cumularetur, eos illic feliciter vivere, ubi vera est et æterna vita, ad quam nemini accedere licet, nisi vitæ temporalis oblectamenta exosus, ad illam tota semper mentis intentione suspiret, si quando mereatur de peregrinatione ad patriam, de exilio ad postliminium revocari. Igitur quoniam crebris nuntiorum iudiciis, crebrisque litterarum characteribus, clamor magnus strepensque rumor ex Trevirorum partibus usque Romam ad nos, jamque etiam ulterius pervolvit, esse inibi viri cujusdam Simeonis admirabile corpus, signis et prodigiis, virtutibus et miraculis radians, ut sol meridie sereno aere; terram strictius osculati, Dominum benediximus toto corde, tota mente, totis viribus, qui nostris temporibus dignanter, intra sanctam suum corpus Ecclesiam, hoc præcipuum membrum divino lumine accendit, ut sit lucerna ardens, posita super candelabrum, quæ luceat omnibus qui sunt in domo Domini. (3) Itaque conventi atque pulsati a charissimo fratre nostro D. Poppone ejusdem Treviris archiepiscopo, ut, quod nobis visum fuisset de celebratione ejusdem sanctissimi viri, salubri definitione nostræ apostolicæ auctoritatis statueremus atque decerneremus; omnibus, quos in salutatione prænotavimus,

(3) Itaque conventi atque pulsati a charissimo fratre nostro D. Poppone. Multis sæculis sola auctoritate episcopali canonizato, sive relatio in sanctorum catalogum fiebat. S. Udalrici Augustani episcopi canonizatio (cujus diploma exstat in Bullar. Mag. Rom. tom. I, p. 22, edit. Luxemb.) omnium prima fuisse creditur inter eas quæ a sede Romana postu-

A notum his litteris facimus quid ex ea re censuerimus. Nam (4) collecta Romani nostri cleri splendida fraternitate, cum partus sacratissimæ Virginis annuo recurso per hunc orbem radiaret, concordī deliberatione determinavimus, et alta sententiæ radice fundavimus, eundem virum Dei Simeonem, quem Dominus commendat atque probat, significatione tantarum virtutum sanctitatis et gratiæ plenum, ab omnibus populis, tribubus et linguis sanctum procul dubio esse nominandum, ejusque natalem singulis annis recurrentem passim solemniter observandum et ferialiter celebrandum ac venerandum, ad instar diei festi: nomen quoque ipsius Martyrologio cum (5) sociorum nominibus suo loco inserendum. Cui sententiæ hoc etiam subdidimus, ut quisquis hujus nostræ constitutionis temerarius contemptor et cervicosus refragator exstiterit, primo se noverit Dominum graviter offendere, deinde sancti illius patrocina, imo omnium sanctorum, quorum contubernio gratulatur, nostramque de cætero apostolicam nullatenus debere benedictionem sperare; conservatoribus ea multipliciter donatis, in omnia sæcula sæculorum. Amen, amen, amen.

VII.

Benedictus IX in synodo patriarchatus Gradensis integritatem libertatemque confirmat, Ursone patriarcha et Dominico Contareno populoque Veneto per legatos petentibus.

(Anno 1044.)

[Mansi, Concil. XIX, 605.]

C BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, URSONI Gradensi patriarchæ perpetuam in Domino Jesu Christo salutem.

Sicut plurimum gaudemus in Domino, et in dono gratiæ ipsius gloriamur, si sancta Ecclesia per bona opera crescit magnifice et dilatatur amplissime, itanium affligimur et tribulamur de ejus oppressione, super quam crebrior lamentationum sermo perlatus est. Non oportuerat quidem ab illis quibus sustentari atque honorari debuerat, tantis eam oppressionibus concuti; ideoque necessarium est ut, remotis talium tergiversationibus, quibus venenosa malitia revelari et obscurari bonitas et veritas solet, adminiculum non modicum lamentantibus juste impendatur, atque ab apostolica sede suffragetur, quos per divinam gratiam Christi auxilio dignum est adjuvari, neve totius Ecclesiæ perturbatione imprudens præ-

zationes fierent, eas non nisi comprobante generali synodo decerni consuevisse, tradit Christianus Lupus Scholiorum tom. III, p. 569, usque dum Eugenius III primus sine concilio in solo suo consistorio canonizavit S. Henricum imp. de penitentiæ potestatis, hac usus ratione quod Romanæ Ecclesiæ auctoritas sit omnium conciliorum fundamentum. Vid. bullam canonizationis in Bull. M. Rom. tom. III, p. 21, p. 22.

cedat intentio, et ea quæ a sanctis prædecessoribus nostris et reliquis sanctis dudum fuerant prohibita, denuo reviviscant. Sedis namque nostræ consideratione compellimur, ea quæ ad notionem nostram emendanda pervenerunt, propter Deum non relinquere, sed digna emendatione corrigere. Et si sæcularibus officiis ordo suus, et tradita a majoribus disciplina servanda est, quis ferat ecclesiasticos ordines temerari ac præsumptione confundi? aut ita negligere et emendanda non opem ferendo postponere? Quapropter omnibus S. Dei Ecclesiæ filiis notum esse volumus quod detestabile nefas tempore nostri decessoris Joannis papæ a Poppone Foro-Juliansi præsule, diabolo suadente, actum est adversus Ursonem Gradensis Ecclesiæ novæ Aquileiæ patriarcham; prædictus quidem Poppo Gradensem civitatem adiens fraudulenter eam invasit, invasamque gentilium more depopulavit, ecclesias violavit, altaria fregit, thesauros abstulit, monasteria destruxit, et de tantis non erubescens flagitiis insuper hanc apostolicam sedem suis petiit simulationibus, poscens ab ea per suos nuntios sibi privilegium fieri nominatim de Gradensi insula, quam promiserat juste et canonice ac per antiqua privilegia ostendere ad se pertinere, unde privilegium sub tali consecutus est tenore, ut, si quando de ea aliqua oriretur quæstio, sic juste absque ulla occasione ad se pertinere comprobaret quemadmodum promiserat. Quod tantum in contrarium accidit, quia cum Urso Gradensis Ecclesiæ patriarcha primum per suos nuntios, deinde per se ipsum hanc apostolicam peteret sedem ad conquerendum de suæ sedis invasione, idem Poppo vocatus ad satisfaciendum sicut promisit, non solum venire distulit, verum etiam prædictam insulam per antiqua privilegia juste ac secundum Deum sibi pertinere, ut promiserat, ostendere minime potuit, quin etiam tenorem privilegii negavit. Et quoniam ex his quæ promisit, nihil ostendere valuit, privilegium quod sub præfata conditione consecutus est, suo tenore juste evacuatum ac regulariter ad nihilum est reductum. Pro hac siquidem re idem noster decessor Joannes papa congregavit sanctam synodum in ecclesia B. Silvestri, ante cujus præsentiam veniens Urso Gradensis Ecclesiæ patriarcha de statu suæ metropolitanæ ecclesiæ ejusque pertinentiis quamplurimam ostendit privilegia a nostris antecessoribus suæ sedi concessa, scilicet a sanctissimo Pelagio, Gregorio, Honorio, Stephano, item Gregorio, Leone, Sergio, item Leone, Benedicto, Adriano, Bonifacio, Romano, Theodoro, Anastasio, Joanne, Sylvestro et Sergio. Quæ omnia noster antecessor studiose considerans firmando vetera per synodalem censuram sub divini

triarchalem sedem cum omnibus suis pertinentiis perpetuis possideant temporibus. Popponi vero epistolam direxit, ut cuncta ablata sub trium personarum sacramento Gradensi patriarchæ restitueret. Quod non solum non adimplevit, sed etiam contra divinum jus et SS. Patrum sancita, quibusdam inhoneste sibi suffragantibus privilegium fraudulenter impetravit de stabilitate suæ Ecclesiæ, et Gradensis patriarchatus subjectione. Qui ad cumulum suæ damnationis addens quoque iniquitatem super iniquitatem, nostro etiam tempore iterum Gradensem civitatem furtim ingrediens cunctis abominabile in ea commisit flagitium, totam videlicet civitatem cum ecclesiis incendit, altaria confregit, thesauros abstulit, et quidquid ab igne remansit, paganorum ritu secum detulit. Pro tanto denique repetito sacrilegio Gradensis patriarcha apud apostolicam sedem eodem mittente invasore, per suas litteras lamentatus est. Sed antequam a nobis de tanto coerceretur ausu, divino iudicio sine confessione et viatico ab hac luce subtractus est. Tandem Urso Gradensis patriarcha una cum Dominico Contareno dilecto filio nostro, duce Veneticorum sive Dalmaticorum, et populo Venetiæ, nobis per suos supplicavit legatos, videlicet Benedictum vener. abb. SS. Trinitatis et S. Michaelis Archangeli de Brundulo, Joannem Stormatum, Gregorium clericum, quatenus omnia sibi suæque sedi subjecta nostra restituerentur auctoritate, et privilegium quod Poppo de Gradensis ecclesiæ subjectione contra divinam auctoritatem acquisivit evacuaremus; quin etiam privilegia nostrorum decessorum palam ostensa de statu suæ ecclesiæ renovaremus atque confirmaremus, sive de rebus atque possessionibus sui patriarchatus, quatenus quæ infra Venetiæ vel Italici regni ditionem, seu in comitatu Istriensi consistere noscuntur, videlicet ut omnia quæ in Rivoalto, in Methamauco, in Equilio, in Pineto, in Civitate nova, in confinio suæ jam dictæ civitatis Gradensis, seu Ursiano, vel Gajazzo, in Zemulis, partim in territorio Aquileiæ, et in marino termino, in Istria, in Tergeste, Justinopoli, Pirano, item in Civitate nova, Parentio..... : Pola, atque in Castello S. Georgii, et in reliquis locis tam infra quam extra se in Bononia, vel Romania, Ravenna, Arimino, Pensauro, sive in quibuscunque locis Italici regni, seu Venetiæ habere ac possidere sui antecessores visi sunt, ipse suique successores absque cujusquam contrarietate, seu refragatione retinere et possidere quivissent. Quorum petitionibus zelo domus Dei calefacti libenter annuentes, et justum esse decernentes, in Romana ecclesia S. synodum congregavimus, residentibus nobiscum venerabilibus

Benedictus Ostiensis episcopus.
 Amatus Vellitrensis episcopus.
 Bonizo Tuscanensis episcopus.
 Honestus Foropopiliensis episcopus.
 Adam Forosempronensis episcopus.
 Crescentius S. Ruffinæ Eccles. episc.
 Vido Humanensis episc.
 Andreas Perusinus episc.
 Ubertus Sasenates Eccles. episc.
 Arduinus Feretranus episc.
 Teudaldus S. Mariani episc.
 Joannes S. Sabinensis Eccl. episc.
 Theudericus Urbinensis.
 Theudaldus,
 Ubertus.
 Benedictus archidiaconus S. R. E. et vicedo-
 minus.
 Ugo
 Petrus cancellarius noster.
 Leo, Romanus, Crescentius, Petrus, qui et Mancio
 dicitur, diacones nostri.
 Joannes archicanonicus et archipresb. canonicæ
 S. Joan. ante Portam Latinam.
 Joannes cardinalis presb. tituli S. Cæcilie.
 Joannes card. tit. S. Martini.
 Joannes card. tit. S. Damasi.
 Ubertus card. tit. S. Anastasie.
 Martinus card. tit. S. Savinæ.
 Teudaldus Primicerius.
 Benedictus oblationarius S. R. E.
 Benedictus presb. et card. tit. S. Sylvestri.
 Petrus card. tit. S. Grisogoni.
 Subdiacones autem, Joannes,
 Adelmarius,
 Etrozo,
 Sico.
 Benedictus abbas monasterii S. Gregorii, quod
 dicitur Clivus Scauri.
 Bartholomæus vener. abbas S. Mariæ Grotta Fer-
 rata.
 Benedictus abbas monasterii S. Mariæ, quæ vo-
 catur S. Petri ad Vincula.
 Leo abbas S. Pauli Apostoli.
 Georgius abbas S. Laurentii foris murum.
 Joannes abbas S. Sabæ.
 Petrus abbas S. Mariæ in Aventino.
 Joannes abbas S. Rofilli Foropupiliensis.
 Bonizzo abbas monasterii S. Petri Perusii.
 Felix abbas S. Blasii.
 Simeon abbas S. Mariæ in Pallara.
 Et cæteri nobiscum residentes in gremio S. R. E.
 quorum deliberatione hoc apostolatus nostri privi-

A ctam Gradensem Ecclesiam perpetua stabilitate pa-
 triarchatum esse sancimus, tibi que illi præsentanti,
 tuisque successoribus totum metropolitæ atque
 patriarchæ officium libere peragendum concedimus,
 et de omnibus vestris possessionibus præcipiendo
 interdicens ut nullus patriarcha, archiepiscopus,
 præpositus, decanus, vicedominus, dux, marchio,
 comes, vicecomes, aut exactor alicujus rei, nec ul-
 lus judex publicus, vel quilibet ex judiciali potestate
 vim aliquam vel invasionem inferre præsumat, aut
 aliquo modo molestiam ingerere tibi Ursoni patriar-
 chæ, tuisque successoribus, sive in ecclesiis, et
 plebibus, seu monasteriis tuæ ecclesiæ pertinenti-
 bus, seu in familiis, in colonis, servis, vel manci-
 piis, ac reliquis quæ super ejusdem ecclesiæ terris
 manent. Sed omni jure et tenore S. Gradensis Ec-
 clesiæ a patriarchis nunc et semper ibidem præsi-
 dentibus libere, quæ prælibavimus, absque ullius
 infestatione retineantur ac perpetuo jure possidean-
 tur. Privilegium vero quod Poppo Forojulien-
 sis præsul de subjectione Gradensis patriarchatus frau-
 dulenter ab hac sede consecutus est, quia nulla illud
 canonica munitum auctoritate decernimus, residen-
 tium nobiscum venerabilium fratrum auctoriali cen-
 sura corrumpendo penitus omnino corrumpimus et
 evacuamus. Si quis ergo nostrorum successorum,
 vel aliorum aliquorum hominum contra hujus nos-
 træ concessionis ac confirmationis privilegium
 agere præsumperit, aut præsumptibus consenserit,
 C vel fautor exstiterit, et non potius observare in in-
 tregre studuerit, sciat se auctoritate beati Petri apo-
 stolorum principis, et cælorum regni clavigeri, no-
 stroque anathematis vinculo esse innodatum, et a
 regno Dei alienatum, atque cum diabolo veluti
 transgressor sanctorum Patrum sine fine damnatum.
 Qui vero custos et observator hujus nostri privilegii
 exstiterit, benedictionem et gratiam a justo judice
 Domino nostro Jesu Christo hic et in æternum con-
 sequi mereatur.

Scriptum per manus Sergii scriniarii et notarii
 sacri nostri Lateranensis palatii, mense April. In-
 dict. xii.

Bene valete.

D Ego Joannes S. Lavicanensis Eccl. episc. interfui et subsc.

Ego Tedaldus Albanensis Eccl. episc. interfui et subscripsi.

Ego Joannes S. Portuensis Eccl. episc. interf. et subscr.

Ego Joannes Prænestinensis Eccl. ep. interf. et

Ego Crescentius S. Ruffinæ Eccl. episc. interf. et A sacri nostri palatii, mense Aprili indictione XII. subscr. Valet.

Ego Vido Humanensis episc. interf. et subscr.

Ego Andreas Perusinus episc. interf. et subscr.

Ego Ubertus Sasenates Eccl. episc. interf. et ss.

Ego Arduinus Feretranus episc. interfui et subscripsi.

Ego Theudaldus S. Mariani episc. interfui et subscr.

Ego Joannes S. Sabinen. Ecclesiæ episc. interfui et subscr.

Ego Theudericus Urbinensis episc. interfui et subscr.

Ego Benedictus archidiaconus S. R. E. et viceminus interfui et subscr.

Ego Joannes archicanonicus et archipresb. interfui et subscr.

VIII.

Benedicti papæ VI epistola ad Obertum abbatem S. Miniatis.

(Anno 1044.)

[UGHELLI, *Italia sacra*, III, 62.]

BENEDICTUS episcopus, servus servorum Dei, dilecto filio OBERTO venerabili abbati monasterii S. Miniatis Florentini, suisque successoribus perpetuam in Domino salutem.

Valde bonum videtur, si postulantibus a nostra apostolica sede tuitionem piorum locorum, libenter concedamus. Tu autem, fili charissime, quia postulasti a nobis quatenus munimen ac defensionem apostolicam monasterio S. Miniatis, cui præesse meruisti, dignatione solita pro nostro præcepto daremus; nos autem idcirco sanctum piuinque iudicamus, non negare debemus, sed voluntate promptissima largiri. Ideo inclinati precibus tuis concedimus tam tibi quam etiam tuis successoribus tuitionem apostolicam; adjudicamus omnes homines ibidem monasterio adversantes, aut læsione violentiam facientes in rebus ipsius monasterii (*f. deest aliquid*), facultates vel factorum præcedentia tempora, ut nullus rex, nullus imperator, nullus præsul, nullus dux, nullus marchio, nullus comes, nullus vicecomes, et parva nulla persona aliquid tale audeat præsumere, scilicet in rebus quas episcopi Florentini, videlicet Illebrandus, Lambertus, et Atho ipsi monasterio concesserint, aut alii homines pro sua anima tribuerint, vel quæ tu ipse ibidem acquisivisti, et amodo acquirere poteris, statuentes apostolica censura ut, si quis publica, vel privata persona, magna vel parva in illis omnibus rebus tam mobilibus

IX.

Benedicti IX epistola ad Adelbertum archiepiscopum Hamburgensem.

(Anno 1012-1024.)

[LAPPENBERG, *Hamb. Urkund.* I, 71.]

BENEDICTUS, episcopus et servus servorum Dei, reverentissimo et sanctissimo ADELBERTO, sanctæ Hammaburgensis Ecclesiæ episcopo, apostolicam benedictionem.

Si pastores ovium solem geluque pro gregis sui custodia die ac nocte ferre contenti sunt, et ut ne qua ex eis aut errando pereat, aut ferinis laniata morsibus rapiatur, oculis semper vigilantibus circumspectant: quanto sudore quantaque cura debemus esse pervigiles, nos qui pastores animarum dicimur? Attendamus et susceptum officium exhibere erga custodiam Dominicalium ovium non cessemus, ne in die divini examinis pro nostra desidia ante summum pastorem negligentiae reatus exeruciet. Unde modo honoris reverentia sublimioris inter cæteros judicamur. Legationem igitur et archiepiscopalem potestatem in omnia regna septentrionalia, regna Danorum scilicet, Suenorum, Norvenorum, Hislandicorum et omnium insularum his regnis adjacentium, tibi et omnibus successoribus tuis perpetuo tenendam concedimus. Pallium quoque sanctitati tuæ ad missarum solemniam celebranda ex more transmittimus, quod tibi non... aliud quod inquietos ferendos a pravitate compescat. Viduis ac pupillis injuste oppressis defensio tua subveniat, Ecce, frater charissime, inter multa alia ista sunt sacerdotii, ista sunt pallii, quæ si studiose servaveris, quod foris accepisse ostenderis, intus habebis. Sancta Trinitas fraternitatem tuam diu conservare dignetur incolumem, atque post hujus sæculi amaritudinem ad perpetuam ducat beatitudinem.

Data per manus Leonis, cancellarii sanctæ Romanæ Ecclesiæ, in mense Martio, indictione tertia.

X.

Epistola Popponis archiepiscopi Trevirensis ad Benedictum IX summum pontificem pro obtinenda canonizatione beati Simeonis reclusi apud Treviros.

REVERENTISSIMO Patri patrum gratia et nomine BENEDICTO, POPPO, licet indignus, divina tamen largiente clementia sanctæ Trevirensis ecclesiæ minister, cum totius affectus dilectione, debitam subjectionem.

Superiori tempore, cum, annuente venerandæ memoriæ domino Joanne, in hac sancta sede apo-

sionis, nihil profeci; sæpe etiam supra nominato prædecessori vestro, pro eodem supplicavi, nec quidquam usque adhuc consolationis impetravi. Quam ob rem desidero ut vel nunc solatietur mihi Deo amabilis paternitas vestra, mittatque virum de honoratioribus ac prudentioribus vestris, qui mihi in necessitatibus meis consilio simul et auxilio suffragetur: auxilietur, dico, de adversis; consilietur vero de his quæ latere non credo aures vestræ sanctitatis. At vero si hactenus vos latuerunt, jam nunc obsecro ut benignum litteris meis accommodare velitis auditum. Vir quidam vitæ sanctitate laudabilis apud nos diebus istis ex hac luce migravit; quem, si signis et virtutibus quæ per eum Dominus operatur, credere debeamus, procul dubio eum cum sanctis æternæ beatitudinis habere consortium non dubitamus. Sed non tam signa quæ fidelibus et infidelibus communia sunt, quam fidei virtus qua fide-

les ab infidelibus sequestrati sunt, qua ipse dum adhuc in corpore maneret, plurimum viguit, de ejus sanctitate nos certos reddit. Proinde accersivit nos tam clerus quam populus Ecclesiæ nostræ, obsecrantes uti litteris nostris ad hanc apostolicam sedem, cui vos, auctore Deo, præsidetis, cum illius viri sancti vita et miraculis missis peteremus, quod petitione dignum credimus; quatenus, si ita vobis cautum videatur, dato nobis vestri apostolatus decreto, nomen ejus liceat cum sanctorum nominibus conscribi, cæteraque honoris sanctis debiti ipsi impendi. Itaque quid solati, quid consilii super allevatione angustiarum nostrarum hinc et inde obortarum, prudentia vestra mihi ineundum decreverit, sine longa temporis dilatione dignemini insinuare. Honor vester et meritum apud Deum et homines augeatur.

ANNO DOMINI MXLII.

HERIBERTUS

EICHSTETTENSIS EPISCOPUS.

HERIBERTI HYMNI,

EDENTE HENRICO DENZINGER IN UNIVERSITATE HERBIPOLENSI THEOLOGIÆ PROFESSORE.

Heribertus, episcopus Eichstettensis XV, annis viginti uno rexit Ecclesiam, electus anno 1021, anno vero 1042, ix Kal. Augusti defunctus. Hunc traditio Eichstettensis ex comitibus de Rothenburg Franconicis natum refert. De eo anonymus Hasenriedianus qui anno 1075 ad canonicum Herbipolensem epistolam de episcopis Eichstettensibus direxit (1): « Heribertus, nobilis genere, nobilior moribus, vir eleganter litteratus, sancti illius Heriberti Coloniensis archiepiscopi cognatus et æquivocus, divina favente gratia, factus est episcopus. Hic Herbipoli nutritus, edoctus, egregia dictandi dulcedine in tantum enituit, ut tunc temporis hac in arte nulli secundus fuerit. Hic Spiritu sancto afflatus, sex hymnos pulcherrimos composuit: unum de sancta cruce, *Salve, crux sancta*; alterum de S. Wilibaldo, *mare, fons, ostium*; tertium de S. Walpurga, *Ave, flos virginum*; quartum de S. Stephani inventione, *Deus deorum, Domine*; quintum de S. Laurentio: *Conscendat usque sidera*; sextum de omnibus sanctis: *Omnes superni ordines*. De sancta Maria vero fecit quinque intimas orationes, quarum omnium commune initium est: *Ave, Maria gratia plena*. Fecit etiam duas has initiatas modulationes: *Advertite, omnes populi, et: Peccatores, peccatrices quondam.* »

Hymnos ex Breviario Eichstettensi, quod primum typis excusum est, subjicimus, excepto hymno de S. Stephano, quem apud Daniel in Thesaurio hymnologico, Halis 1841, p. 289, invenimus. Plura de Vita Heriberti videtis apud Gretser. l. c. et Andr. Straus in opere De viris scriptis, eruditione ac pietate insignibus quos Eichstadium vel genuit vel aluit. Eichst. 1709, p. 172.

HERIBERTI HYMNI.

I. De sancta cruce.
Salve, crux sancta,
Salve, mundi gloria,
Vera spes nostra,
Vera ferens gaudia.

Salus in periculis,
Vitale lignum,
Vitam portans omnium.
Te adorandum,
Te adorandum.

Dulce decus sæculi,
Semper laudamus,
Semper tibi canimus,
Per lignum servi,
Per lignum servi.